

Trude Marstein

Hjem til meg

Roman

GYLDENDAL

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2012

www.gyldendal.no

Printed in Germany

Trykk/innbinding: GGP Media GmbH

Sats: Type-it AS, Trondheim 2012

Papir: 80 g Super Snowbright 1,6

Boken er satt med Sabon 10,5/12 pkt.

Omslagsdesign: Egil Haraldsen & Ellen Lindberg / EXIL DESIGN

ISBN 978-82-05-42870-6

Alle Gyldendals bøker er produsert i miljøsertifiserte trykkerier.

Se www.gyldendal.no/miljo

1978

Jeg fulgte Jorunn hjem, jeg trillet sykkelen ved siden av henne. Trærne var hvite, det var et tynt lag snø på brosteinen, Storgata lå foran oss med lyskjegler fra lyktene som delvis overlappet hverandre. Det var svarte spor bak oss etter føttene våre og sykkelhjulet gjennom det tynne snølaget. Jeg hadde snakket så mye. Jeg hadde sagt at hollandsk øl var det beste. Jeg hadde snakket om arv og miljø og gener, jeg hadde sikkert snakket hull i hodet på henne. Jeg hadde fortalt henne om jenta som døde av leukemi på sykehuset for en uke siden. Det hadde gjort inntrykk på henne, og jeg var preget selv da jeg fortalte, stemmen min var presset. Wenche og jeg var en del av teamet som behandlet henne, vi hadde stått i korridoren rett etter det skjedde, numne, hvitt vintersollys skinte inn gjennom glassrutene i enden av korridoren. Wenche hadde sagt, så kaldt og så varmt på samme tid: Vi vet jo at sånt er en del av jobben.

Vi stoppet utenfor huset Jorunn bodde i. De fleste vinduene var mørke, men noen lyste det i. Jorunn lente seg mot meg over sykkelstyret og ga meg en klem, jeg slapp sykkelen med den ene hånda og tok rundt henne. Så trakk hun seg tilbake, ble stående og se mot lyset fra gatelykten. Er det noe galt? sa jeg. Hun ristet sakte på hodet. Hun sa ingenting, hun så ikke på meg. Lua var så langt ned i pannen hennes, en tjukk brettekant skygget over øynene. Kan jeg bli med deg inn? sa jeg. Jorunn ristet på hodet. Jeg vil ikke det i kveld, sa hun. Hun hadde frisk, vinterblek hud i ansiktet og røde kinn. Jeg kunne lett se henne for meg gå på skitur i sol. Jeg hadde kjøpt napoleonskake til henne, satt asjetten ned på bordet,

og hun hadde sagt: Napoleonskake, Ove! Hun hadde ledd. Hun hadde store, skjeve fortenner som et par steder lå over hverandre. Har du ikke lyst på napoleonskake? sa jeg. Jo, jo, jeg har det, sa hun. Er du sikker? hadde jeg sagt.

Det røde håret lå utover hetta på saueskinnsjakka. Jeg skjønner, sa jeg. Blikket hennes var stødig. Det sto en kost ved siden av trappa bak henne, skaftet tredd inn i gelenderet. Men kan jeg kysse deg? sa jeg. Hun så på meg, og så nikket hun, og jeg kysset henne. Snøen hadde smeltet på tuppene av skinnstøvlettene hennes, trukket inn i skinnet, en bølgete mørk kant. Så trakk jeg sykkelen et par skritt bakover. Jeg ringer deg før helga, sa jeg. Jorunn smilte, jeg trakk på pedalen og slengte høyrebeinet over setet.

Jeg syklet forbi bensinstasjonen, forbi margarinfabrikken, parken var helt tom og øde. Det var nittende november, jeg hadde sju måneder igjen av turnustjenesten på Lillehammer sykehus, jeg tenkte på Wenche og på hva som ville skje etter at jeg var ferdig, om Wenche skulle si opp sykepleierstillingen her og bli med meg på distriktsturnus på Otta til høsten. Jeg syklet fort, Gudbrandsdalsvegen slynget seg i slake kurver rundt spredte bolighus og svarte jorder stripete av snøen som hadde lagt seg i plogfurene og ennå ikke dekket alt, det var minutter mellom hver bil. Jeg var svett på halsen under skjerfet.

Jeg satte sykkelen forsiktig mot gjerdet, hybelhuset var mørklagt, jeg fant noen steiner under snøen ved portstolpen og siktet på Wenches vindu. Knekk. Knikk. Så gikk vinduet opp, og Wenche sto der i nattkjolen, skuttet seg, og jeg hvisket så høyt jeg kunne: Jeg måtte se deg i kveld likevel!

Hun kom ned og slapp meg inn, og jeg gikk bak henne opp trappa. Måtte bare se deg likevel, hvisket jeg. Da vi kom inn på rommet hennes, snudde hun seg mot meg og begynte å gråte, og jeg tenkte: Nå vet hun alt, nå mister jeg henne også, hun har hørt rykter, og valgt å tro på dem. Hva er det? Hva er det? hvisket jeg. Rosene jeg hadde kjøpt til henne i bursdagspresang, hang opp ned i en snor fra bokhylla, hun hadde villet tørke dem, bladene var skrukkete og

fargeløse, kronbladene nesten svarte. Så sa hun: Jeg er gravid, jeg vet ikke hvordan det har skjedd, men jeg er gravid. Jeg tok henne inntil meg og holdt rundt henne. Kjente lukten av henne, så på den svarte vindusruten som speilet hele omfavnelsen. Skal jeg fortelle deg hvordan det har skjedd? hvisket jeg. Hun begynte å le, men så begynte hun å gråte igjen. Dette går fint, sa jeg. Jeg var hos legen i dag, hvisket hun. Jeg er glad, sa jeg. Er *du*? Ja, hvisket hun. Er du sikker? sa jeg.

Wenche smurte knekkebrød med smør og brunost. Vi satt i senga og spiste og drakk eplemost. Vi lo av knekkebrødsmuler i senga, vi tullet med hvordan hun hadde blitt gravid. Du vet de tingene jeg gjør med deg, sa jeg. Å, det deilige? sa Wenche, og vi lo. Jeg sa: Jeg vil ha fire barn med deg. Så ble hun stille igjen, og så sa hun: Det var så rart, når jeg tenkte på det barnet på sykehuset i forrige uke. Var det ikke rart? Som om dette barnet ble til idet det andre døde. Jeg syns det var så rart. Men dette barnet ble jo ikke til i forrige uke, sa jeg. Nei. Hun smilte. Når ble dette barnet til? sa jeg. Jeg tror, sa hun. Hva? sa jeg. Hun bare smilte. Si det, sa jeg. Hjemme hos mor og far, sa hun. Å, sa jeg. Der. Tror du det? Hun nikket. Noen skylte ned ute på toalettet. Livet gir og livet tar, sa jeg.

Genseren Wenche holdt på å strikke til meg, lå i lenestolen under vinduet, den var stripete, i blått og brunt. Genseren hadde gjort meg stresset fordi den hadde fått meg til å føle at jeg hadde det travelt, at jeg måtte bestemme meg for om jeg ville ha Wenche for resten av livet. Jeg ville helst ikke ha Wenches genser med meg gjennom livet hvis det ikke ble oss to, det var en forseggjort, tidkrevende genser, den hadde stor affeksjonsverdi enten jeg ville ha den eller ikke, og jeg hadde sett på den som en slags tidsfrist, at jeg måtte bestemme meg før genseren ble ferdig. Jeg telte måneder, et sommerbarn. Jeg børstet knekkebrødsmuler ut av senga med hånda.

Jeg tok av meg buksa, Wenche løftet dyna og la seg inn under den. Dynetrekket hadde en vinkelformet revne nær det ene hjørnet, Wenche fiklet med det eller glattet over.

Øynene hennes fanget lyset fra nattbordslampen og fikk en sterk, grønn farge. Jeg tenkte på da vi hadde gått tur langs Dampsagvegen i slutten av august, langt utover, forbi bade-stranda, sola hadde skint, og i motlys var øynene hennes skinnende grønne. Det var bare i et bestemt lys at øynene hennes hadde den fargen, men nå hadde de den samme fargen i simpelt lampelys. Håret lå utover puta, lyst, tynt, som silke. Jeg lurte på om jeg skulle fri til henne eller om jeg skulle vente. Jeg ville fri til henne. Jeg kunne selvsagt ikke fri uten ring, jeg måtte vente.

Jeg strøk hånda over nattkjolen, la den helt rolig på magen, lot den ligge der. Jeg kjente Wenches pust. Hvis alt går bra, blir babyen født i juli, sa Wenche. Jeg la leppene inntil øret hennes, forsiktig. Det kjentes som noe av det ømmeste jeg noen gang hadde gjort. Alt måtte gå bra. Jeg er så glad i deg, hvisket jeg, jeg svelget og knep igjen øynene. Det var en kombinasjon av alt. Barnet som døde på sykehuset, embryoet som spiret i Wenches livmor, jeg var i stand til hva som helst. Wenche og babyen måtte bli med til Otta, jeg ville ha dem hos meg hele tiden. Jeg la meg ned ved siden av henne, strøk hånda over puppene hennes og lot den gli over nattkjolestoffet ned til låret. Vil du? sa jeg, og hun snudde hodet og hvisket *ja, jeg vil, jeg vil alltid med deg*, inn i øret mitt med en stemme som var varme og våte bølger av damp. Jeg trakk opp nattkjolen og dro av henne trusa, ankelen haket seg fast. Hjertet hennes slo så jeg kunne kjenne det.